

SOSTE

Kuntoutus – ajankohtaista SOSTEssa

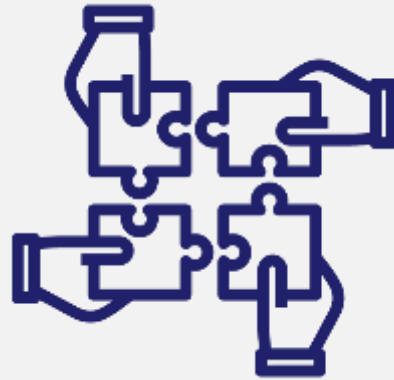
erityisasiantuntija Päivi Opari

Valtakunnallinen sosiaali- ja terveysalan järjestöjen kattojärjestö

+ 240

jäsenjärjestöä

+ 70

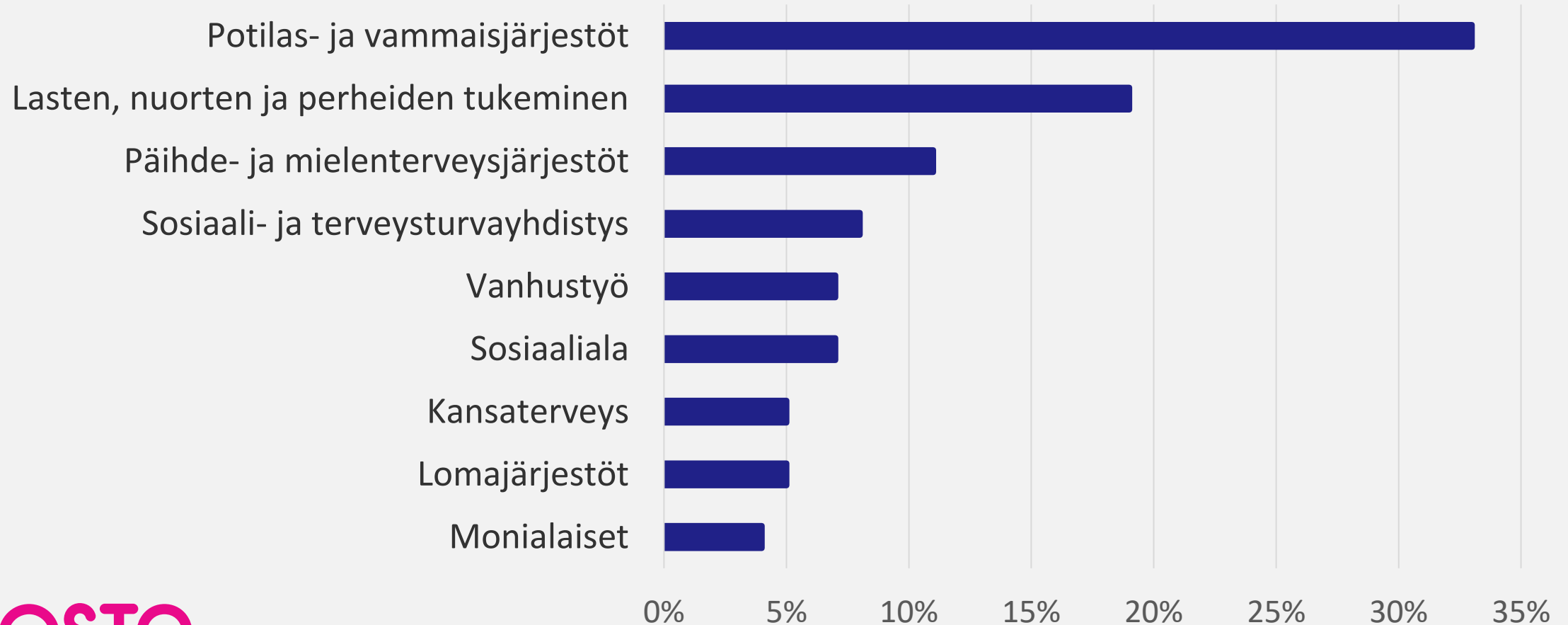
yhteistyötoimijaa

noin 40

työntekijää

SOSTEn jäsenjärjestöt

Suomen sosiaali- ja terveysjärjestöt lukuina

1 300 000 jäsentä
500 000 vapaaehtoista
260 000 vertaistukijaa
50 000 ammattilaista

10 600 yhdistystä
yli 200 valtakunnallista
järjestöä

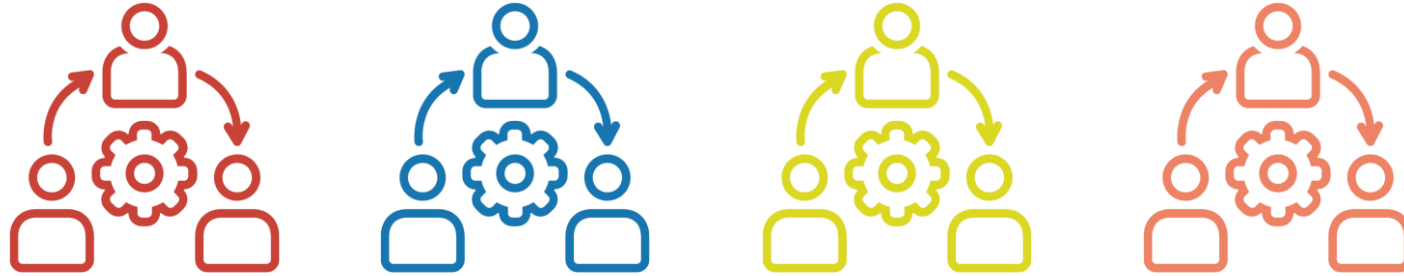
37 500 järjestöjen sote-palvelujen
tuotannon työntekijää, joista

7 400 järjestöomisteisten yhtiöiden
työntekijää

900 sote-palveluja tuottavaa
järjestöä

70 sote-palveluja tuottavaa
järjestöomisteista yhtiötä

Suomessa on liki 11 000 sote-järjestöä

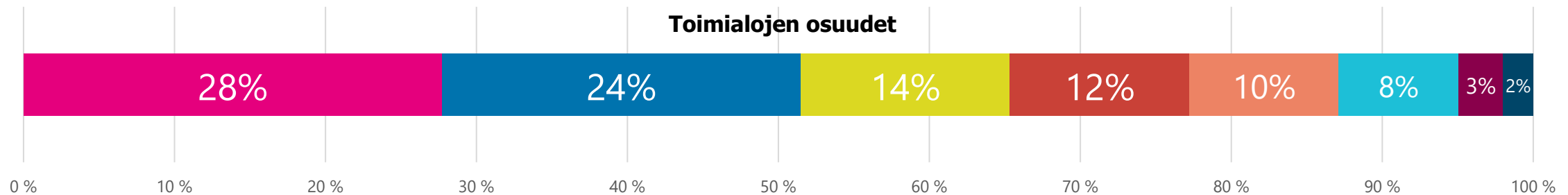
Noin 111 000 järjestöä
joista lähes 10 % eli
10 700 on sote-järjestöjä

Sote-järjestöihin kuuluu niin **yleishyödyllisiä yhdistyksiä** kuin **palveluita tuottavia** järjestöjä – ja kaikkea siltä väliltä.

Sote-yhdistykset toimivat eri ihmisryhmien parissa

- Lastensuojeluun, -hoitoon, sekä vanhemmuuteen ja huoltajuuteen liittyvät yhdistykset
- Sairauteen ja vammaan liittyvät yhdistykset (mm. potilas- ja vammaisyhdistykset, sotainvalidit)
- Terveysten ja hyvinvoinnin edistämiseen sekä syrjäytymisen ehkäisemiseen liittyvät yhdistykset
- Eläkeläisyhdistykset
- Muut sosiaali- ja terveystien yhdistykset
- Vanhusten hyvinvointiin liittyvät yhdistykset
- Päihde-, huume- ym. riippuvuuksiin liittyvät yhdistykset, raittiusyhdistykset
- Työllisyyden ja työllistymisen edistämiseen liittyvät yhdistykset

Järjestöjen sote-muutostuki

SOSTE

toimii **alueellisella, valtakunnallisella** sekä **kansainvälisellä tasolla**

vaikuttaa sote-**politiikkaan** ja muihin yhteiskuntapolitiikan osa-alueisiin

edistää sosiaali- ja terveysjärjestöjen keskinäistä **yhteistyötä** sekä sote-järjestöjen ja muiden toimijoiden välistä yhteistyötä

harjoittaa **tutkimusta, tiedontuotantoa** ja **viestintää**

tekee järjestötoiminnan ja sote-alan **kehittämistyötä** yhdessä jäsenyhteisöjensä ja muiden tahojen kanssa

toteuttaa jäsenistön tarpeita palvelevaa **tukitoimintaa** kuten koulutusta, neuvontaa ja arviointia

Järjestöjen toiminta tukee
hyvinvointialueiden tehtäviä.

Mitä järjestöjen sote-muutostuki tekee?

- **Tuemme sosiaali- ja terveystieteiden osallistumista** sote-uudistuksen toimeenpanoon ja palvelujen kehittämiseen, kuten Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -ohjelman alueellisiin hankkeisiin
- **Tuotamme tietoa** sote-järjestökentästä sekä järjestöistä sote-uudistuksen toimeenpanossa ja **välitämme sitä** eteenpäin
- **Tuemme** sote-järjestötoiminnan yhdyspintojen **kehittämistyötä** sekä valtakunnallisten liittojen ja niiden aluetyöntekijöiden osaamista ja kiinnittymistä sote-uudistukseen
- **Lisäämme vuoropuhelua** kansallisten sekä alueellisten toimijoiden kesken esimerkiksi tapaamisina ja tapahtumina
- **Työskentelemme** sen puolesta, että sote-järjestöt vakiinnuttavat paikkansa ihmisten osallisuuden, terveyden ja hyvinvoinnin sekä turvallisuuden takaajina.

Järjestöjen sote-muutostuessa mukana

SOSTE

HyTe

Pohjois-Karjalan
Sosiaaliturvayhdistys ry

ARTTELI
KUMPPANUUSYHDISTYS

SATAKUNNAN
YHTEISÖKESKUS

Lapin sosiaali- ja
terveysturvayhdistys ry

Pohjois-Savon Sosiaaliturvayhdistys Ry

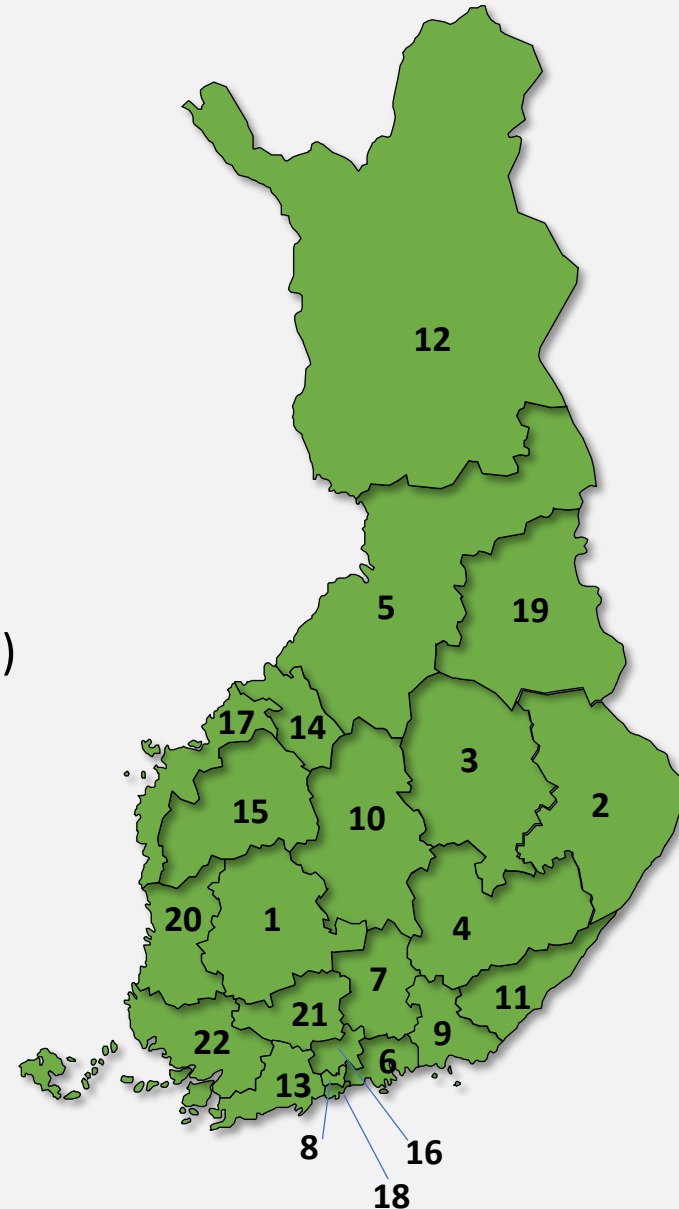
Kymen-Karjalan
sosiaali- ja terveysturva ry

#ihmisenote

Järjestöjen sote-muutostuki: Hyvinvointialuekierros 2023

1. Pirkanmaa (9.2.)
2. Pohjois-Karjala (13.2.)
3. Pohjois-Savo (16.2.)
4. Etelä-Savo (22.2.)
5. Pohjois-Pohjanmaa (27.3.)
6. Itä-Uusimaa (30.3.)
7. Päijät-Häme (4.4.)
8. Vantaa ja Kerava (5.4.)
9. Kymenlaakso (14.4.)
10. Keski-Suomi (19.4.)
11. Etelä-Karjala (21.4.)
12. Lappi (2.5.)
13. Länsi-Uusimaa (4.5.)
14. Keski-Pohjanmaa (5.5.)
15. Etelä-Pohjanmaa (8.5.)
16. Keski-Uusimaa (10.5.)
17. Pohjanmaa (12.5.)
18. Helsingin kaupunki (15.5.)
19. Kainuu (16.5.)
20. Satakunta (22.5.)
21. Kanta-Häme (24.5.)
22. Varsinais-Suomi (30.8.)

Aluekierroksen keskustelujen teemat, top 7

- Järjestöjen toimintaedellytykset
- Järjestöyhteistyön rakenteet hyvinvointialueen suuntaan
- **Palvelupolut, asiakas- ja palveluohjaus**
- Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen, hyte-neuvottelut
- OLKA-toiminta erikoissairaanhoidosta myös perustasolle
- Osallisuus, osallistuminen
- Järjestöjen palvelutuotanto

Yleisiä huomioita aluekierrokselta 1/2

- Hyvinvointialueet aloittaneet uusina organisaatioina, palvelujen järjestämisessä työ vielä alkuvaiheessa
- Hyvinvointialueiden rahoitushuolet ja haasteet sote-henkilöstön saatavuudessa tulivat esille
- Järjestöyhteistyöhön positiivinen asenne, mutta työtä on vielä järjestöjen toiminnan ja asiantuntijuuden näkyväksi tekemisessä
- Järjestöyhteistyölle on erilaisia rakenteita kuten alueneuvottelukunta, järjestöneuvottelukunta, vaikuttamistoimielin, yhteistyöfoorumi
- Järjestöverkostoja toivotaan tukemaan rakenteita
- Hyvinvointialueiden ja kuntien yhteistyö tunnistettiin strategisena painopisteenä -> ennaltaehkäisy onnistumisen kannalta tärkeää

Yleisiä huomioita aluekierrokselta 2/2

- Useimmilla alueilla järjestöjen toimintoja ei ole vielä mukana palvelupolkujen kuvauksissa
- Palvelujen ja toimintojen löydettävyyteen tulossa alueelliset palvelutarjottimet (RRP-hankkeet)
- Hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen sekä osallisuuteen on hyvinvointialueilla jo olemassa henkilöresursseja
- Hyvinvointialueen vuosittaisten hyte-neuvottelujen prosessit olivat suurimmalla osalla vielä suunnitteilla

SOSTEn verkostotyö

SOSTEn koordinoimat verkostot 1/2

- SOSTE kokoaa yhteen erilaisista tehtäväkokonaisuuksista ja teemoista vastaavia järjestöjen työntekijöitä.
- Verkostot tarjoavat jäsenille ajankohtaista tietoa sekä alustan yhteistyölle, verkostoitumiselle, yhteiselle kehittämiselle ja vaikuttamiselle.
- SOSTEn koordinoimia järjestöverkostoja on tällä hetkellä 15.
- SOSTE toimii sihteerinä useissa kansanedustajista koostuvissa verkostoissa, kuten eduskunnan Kuntoutusverkostossa, Terveysten ja hyvinvoinnin edistämisen ryhmässä ja Köyhyysryhmässä.

SOSTEn koordinoimat verkostot 2/2

- EAPN Fin –Suomen köyhyyden vastainen verkosto
- Euroopan terveet koulut
- Järjestöviestijöiden verkosto
- Kansalaistoiminnan johtamisen verkosto
- **Kuntoutusverkosto (KUVE)**
- Lasten terveysfoorumi
- Pienjärjestöt
- Potilas- ja kansanterveysjärjestöjen verkosto (POTKA)
- Puheenjohtajien verkosto
- Sosiaaliturvauudistus
- Svenska nätverket
- Terveystiedon edistämisen verkosto
- Tietosuojaverkosto
- Toiminnanjohtajaverkosto
- Vanhustyön verkosto (VAHVA)

Kuntoutuksen kannalta tärkeimmät verkostot

- Kuntoutusverkosto (KUIVE)
  - Perustettu 2015 yhteistyössä Kuntoutussäätiön kanssa
  - Toimii kuntoutujan aseman parantamiseksi
  - Puheenjohtaja Anssi Kemppi, Eläkeliitto
  - Varapuheenjohtaja Riikka Shemeikka, Kuntoutussäätiö
  - Jäseninä 100 kuntoutuksen toimijatahoa
- Eduskunnan kuntoutusverkosto (EKKuive)
  - Perustettu 2020 KUIVEN aloitteesta
  - Puheenjohtaja Mira Nieminen (ps.), varapuheenjohtaja Inka Hopsu (vihr.)
  - Jäseninä kansanedustajia kaikista eduskuntaryhmistä

KUVEn havaintoja hallitusohjelmasta 1/3

- Positiivista:
  - Kuntoutus on mukana hallitusohjelmassa, vaikka voisi olla enemmänkin esillä
  - Kuntoutuksen uudistaminen jatkuu
  - Työkykyohjelma jatkuu laajennettuna
  - Hoitojonoja puretaan, palvelusetelit kuntoutuksessa
  - Ennaltaehkäisy, lapsiin ja nuoriin panostaminen, nepsy-kuntoutus, mielenterveys
  - Psykoterapiakoulutuksen uudistaminen ja 1. vaiheen maksuttomuus
  - IPS-mallia laajennetaan
  - Päihdekuntoutusta kehitetään
  - Kuntoutus tulee kotitalousvähennyksen piiriin
  - Mittareita ja arviointia kehitetään, vaikuttavuuden seuraaminen
  - Ohjelmassa järjestömyönteinen asenne, mutta järjestöjen valtionavustuksiin 100 miljoonan euron leikkaus v. 2027

KUVEn havaintoja hallitusohjelmasta 2/3

- Riskejä ja kysymysmerkkejä:

- Kelan kuntoutusetuuksien leikkaukset. Useat leikkaukset kohdentuvat jo valmiiksi syrjäytymisuhanalaisille.
- Tekstipuolella hyviä kirjauksia, budjettipuolella ei ole osoitettua rahaa näille. Myös konkretiaa toivotaan.
- Kun resursseja leikataan, mikä osuus jää kuntoutukselle? Lopputulos on huolestuttava.
- Hallitusohjelma täynnä kirjauksia, jotka vaikuttavat hyvältä, mutta joku toinen kohta kumoaa ne, esim. panostetaan ennaltaehkäisyyn ja matalan kynnyksen palveluihin, mutta Kelan NUOTTI-valmennus loppuu diagnoosivaatimuksen vuoksi.
- Kuntoutusta kuvataan vain välineellisesti työkyvyn ja sairaanhoidon tarpeen näkökulmasta, vaikka se on erittäin tärkeää elämänlaadun näkökulmasta itsessään.
- Liikkumisen painotus on tärkeä ja Suomi liikkeelle -ohjelma hyvä, mutta siitä puuttuu kytky kuntoutukseen.
- Halutaan tukea ikäihmisten kuntoutusta, samassa määrin ei näy työikäisillä.

- Kokonaisuuden hallinta kuntoutuksessa kysymysmerkki.

KUVEn havaintoja hallitusohjelmasta 3/3

- Hyvinvointialueilla kaikki hakee vielä paikkaansa. Alijäämäiset budjetit eivät kohtaa tekstikirjauksia, on tullut alueiden omia ohjeita. Apuvälineissä ei huomioida yksilöllisiä muutoksia, on otettava varastosta mitä on tarjolla. Vammaispalvelujen rahoitus?
- Hallitusohjelmasta ei käy esille kuntoutuksen moninaisuuden ymmärtäminen, esim. Kelan vaativan lääkinnällisen kuntoutuksen ja harkinnanvaraisen kuntoutuksen rahoituksen turvaaminen tuntuu epävarmalta.
- Resurssien kohdentaminen: esim. päällekkäisen työn vähentäminen – ollaanko ensisijaisesti säästämässä eikä kehittämässä palveluita tai varmistamassa riittäviä palveluita? Pelkästään eurojen katsominen on riski.
- Gerontologisen kuntoutuksen tieto puuttuu
- Kiireettömän hoidon 7vrk aikarajan eli hoitotakuun lieventäminen. Nopea palveluihin pääsy on tärkeää mm. mielenterveys- ja päihdeasiakkaille. Miten hoitotakuu toteutuu?
- Palveluasumisen henkilöstömitoituksen lieventäminen
- Laadun raportointi –mittareita on vain joissain sairauksissa. Kuntoutuksen asia on hämärtyneessä.

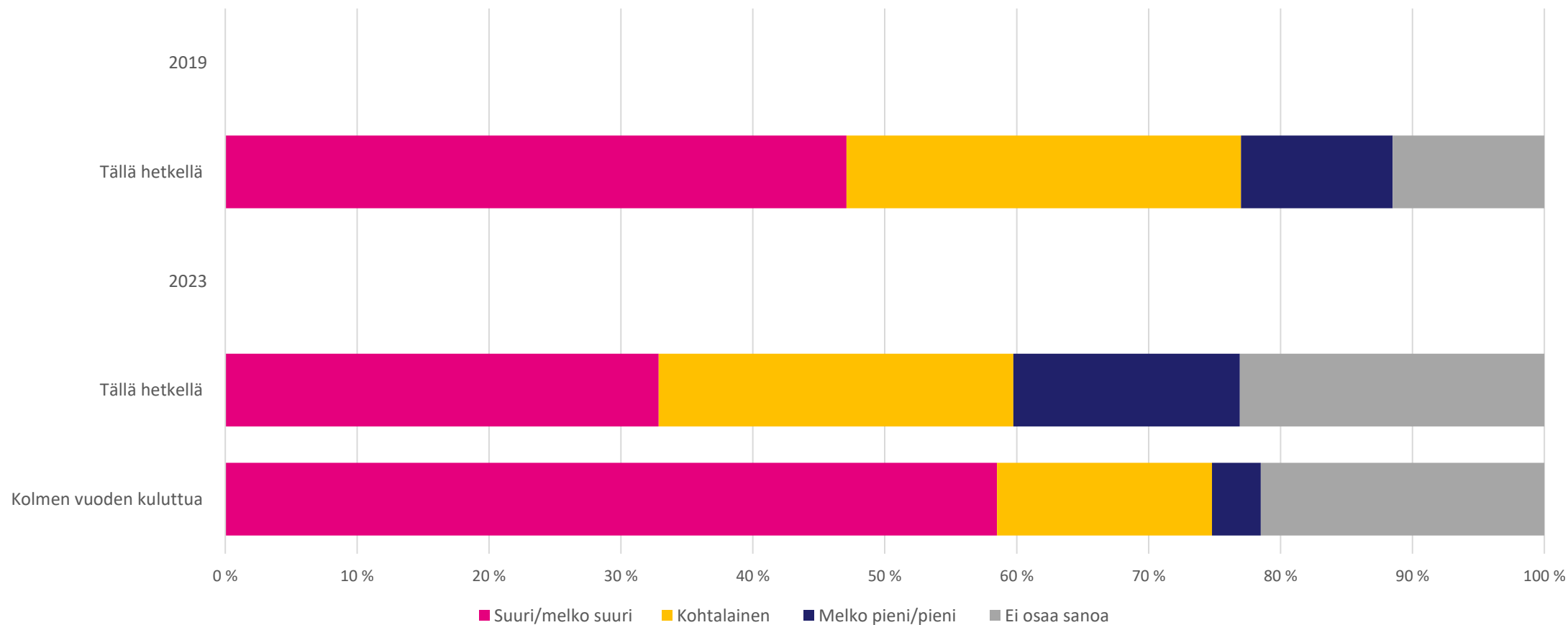
Kuntoutuksen työryhmiä

- Lääkinnälliseen kuntoutukseen ohjaamisen valtakunnalliset perusteet –jatko?
- Kuntoutuksen koulutuksen ja tutkimuksen kehittämisfoorumi –jatko?
- Kelan, SOSTEn ja potilasjärjestöjen yhteistyötapaamiset
- Hyvinvointiala HALIn kuntoutuksen taustaryhmät
- Asiakas- ja potilasturvallisuustyön ryhmät
- Vakuutuslääkärityön kehittämisen neuvottelukunta
- Sosiaaliturvakomitea

Sosiaalibarometri 2023
sote-tulokset julkaistaan
9.10.2023

Järjestöjen merkitys kuntoutuksessa

Julkaisuja

- [Järjestöbarometri](#) –ajankohtaiskuva sosiaali- ja terveysjärjestöistä
- [Sosiaalibarometri 2022](#) –erityiskatsaus hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä
- [Sosiaalibarometri 2023](#) julkaistaan teemoitetuissa osissa:
Huhtikuussa työllisyys, kesäkuussa Kelan palvelut ja sosiaaliturva, 9.10. sote-osio
- [Skenaarioraportti järjestöjen tulevaisuudesta vuoteen 2040](#)
- [Köyhyysvahti 2022](#) –Suomen köyhyysraportti
  - Vuoden 2023 Köyhyysvahti julkaistaan 17.10.
  - Muuta EAPN-Fin eli Suomen köyhyyden vastaisen verkoston [materiaalia](#), esim. [sosiaaliturvan tarkistuslista](#)
  - [Järjestöjen sosiaaliturvaopas](#)

Tulevia tilaisuuksia

Eduskunnan kuntoutusverkoston seminaari

- Eduskunnan kuntoutusverkoston seminaari mielenterveysteemalla 21.11.2023 klo 16-18 Pikkuparlamentin Kansalaisinfossa.
- Paikan päälle mahtuu 50 henkilöä, lisäksi etäosallistumismahdollisuus.
- Maksuton, avoin kaikille.
- Ilmoittautuminen avautuu myöhemmin.

SOTE POL 2023

Sosiaali- ja terveystalitiikan pavat

11.-12.10.2023

Valtioneuvoston kokouskeskus, Mariankatu 9,
Helsinki, hybriditapahtuma

Tutustu ohjelmaan ja
varaa paikkasi

soste

Seuraa meitä eri kanavissa ja pysy ajan tasalla

www.soste.fi

@soste10

#OnneksiOnJoku
#ihmisensoite
#100järjestötekoa

Tilaa SOSTEkirje:
[Sostekirje\[at\]soste.fi](mailto:Sostekirje[at]soste.fi)